

Κεφάλαιο 6

Άθως, 10 Ιουνίου 1453

Πέντε μέρες ήμασταν στη θάλασσα, μια διακοσαριά Κρητικοί, όσοι απόμειναν και σώθηκαν από την άλωση, κι εγώ, ο Πολίτης, ο εξορισμένος από τον τόπο μου προς άλλο τόπο, άγνωστο. Δεν ήξερα πού θα με βγάλει τούτο το ταξίδι μα ήτανε μια φωνή πιο δυνατή απ τη δική μου που μου λέγε «ακλούθα». Τα καταγάλανα νερά που έβλεπα μου είπανε πως είναι το Αιγαίο πέλαγος και πως είμαστε κοντά στη Σαλονίκη. Ο Αντρέας ίσα που μπορούσε να σαλέψει πια, με δυσκολία μιλούσε, οι πληγές του όλο άνοιγαν κι έτρεχαν αίμα και πύο. Ήταν οι τελευταίες ώρες του και το ήξερε καλά. Το ήξερα κι εγώ, γι' αυτό δεν κούνησα στιγμή απ' το πλευρό του. Μέρες τώρα το ένιωθα πως με θέλει εκεί, πως κάτι τον καίει και θέλει

να μου το πει, να ξαλαφρώσει. Το πλοίο έριξε άγκυρα σε μια μικρή χερσόνησο γιατί δεν είχαμε πια μήτε φαί μήτε νερό κι ο πυρετός τα θέριζε τα παλικάρια.

Μόλις πάτησα το πόδι μου στη στεριά το κατάλαβα. Το κατάλαβα πως ο τόπος τούτος ήταν ιερός, σαν την Πόλη μου την ευλογημένη. Και λέω, εδώ είναι, δε μπορεί, εδώ ήρθε η Παυαγιά τώρα που έφυγε από τη Βασιλεύουσα. Εδώ έφερα και τον Αντρέα, στη Μεγάλη Βίγλα, να περιποιηθούν τις πληγές του οι μοναχοί, να φύγει ήσυχά, να μην πονά.

Δυο νύχτες άντεξε ο καπετάνιος. Την τρίτη με φώναξαν οι μοναχοί να πάω γιατί με ζητούσε. Κι αφού ξομολογήθηκε σ' αυτούς τα κρίματά του, ήρθε η ώρα να ξομολογηθεί και σε μένα το μεγάλο μυστικό. Το μυστικό που του εμπιστεύτηκε ο Αυτοκράτορας, εκείνο το ξημέρωμα πάνω στον πύργο του Λέοντος. Εκείνο το ξημέρωμα που οι δυο τους κοίταγαν στο νότο, μέχρι που το πρώτο φως της αυγής αγκάλιασε την Πόλη. Δεν πουνούσε πια, η φωνή του δεν έτρεμε, είχε γαληνέψει.

-Η ζωή η δική μου σβήνει, Μανουήλ. Απέτυχα, δεν τα κατάφερα. Δεν πρόκαμα ο κακομοίρης. Μα πρέπει να τα καταφέρεις εσύ. Θέλεις να μάθεις τι μου είπε ο Βασιλιάς σου εκείνη τη νύχτα πάνω στα τείχη; «Αντρέα», μου είπε «σε λίγες μέρες από σήμερα, η Πόλη θα πέσει στα χέρια του εχθρού. Το ξέρω. Μου το είπε. Μην το πεις πουθενά. Μα δε λυπάμαι, Αντρέα. Γιατί τούτη η Πόλη δεν είναι μήτε τα τείχη, μήτε τα ντουβάρια, μήτε τα πλούτη. Μήτε οι άνθρωποι είναι. Κι εμείς μικροί κι ασήμαντοι είμαστε, Αντρέα. Μια αστραπή που λάμπει μια στιγμή στο αιώνιο και σβήνει. Η Πόλη είναι το άυλο, το πνεύμα το θεϊκό. Κι αυτό δε θα πέσει σε κανενός εχθρού τα

χέρια. Γιατί εσύ Αντρέα, θα φύγεις από εδώ. Και θα την πάρεις μαζί σου την Πόλη, να την κρατήσεις ζωντανή στους αιώνες που θα ρθουν. Να σκορπίσεις τις στάχτες της στα πλάτη και στα μήκη, μέχρι τον τόπο σου κι ακόμα παραπέρα, να μείνει η μνήμη ζωντανή, να μείνει η φλόγα άσβεστη, να μην ξεχάσει ο κόσμος κι η ιστορία. Δε μας εγκατέλειψε, Αντρέα, ο Θεός. Μην ακούς. Τον τόπο τούτο του ευλόγησε όσο κανέναν άλλο. Μόνο αγαλλίαση να έχεις στην ψυχή σου τώρα πια. Όπως έχω κι εγώ. Και μη με λυπηθείς, μην κλάψεις για μένα. Εγώ τη μοίρα μου την ξέρω και την καλωσορίζω. Το Χρέος μου το ιερό το έκαμα και θα φύγω ευτυχής κι ευλογημένος. Κάμε κι εσύ το δικό σου. Γιατί η μοίρα δε σ'έφερε τυχαία εδώ. Κράτα τούτο τον Πύργο όσο μπορείς, Κι έπειτα φύγε, Αντρέα, γύρνα στον τόπο σου και πάρε μαζί σου αυτό που ανήκει στη Ρίθυμνα κι εκεί πρέπει να επιστρέψει».

Κι ύστερα ο καπετάνιος άνοιξε τον κόρφο του και μου έδωσε το θησαυρό τυλιγμένο σε ένα ματωμένο ρούχο. Και πριν ξεφυχήσει ζήτησε συγχώρεση, όχι μόνο απ'το Θεό. Μα και από τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο.

